

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І. А.

«31» жовтня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні»

Галузь знань ..... 23 «Соціальна робота»
Спеціальність ..... 231 «Соціальна робота»
Освітній рівень ..... перший (бакалаврський)
Статус ..... Вибіркова, фахова
Загальний обсяг ..... 4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю ..... Диференційований залік
Термін викладання ..... 4-й семестр
Мова викладання ..... українська

Викладачі: к.держ.упр., доц. Шумляєва І.Д.

Пролонговано: на 2024 / 2025 н.р. (Чикаренко І. А.) «30» серпня 2024 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни ««Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 17 с.

Розробник:

к. держ. упр., доц. Шумляєва І. Д.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки аспірантів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять.....	5
5.2 Індивідуальне завдання	7
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань стосовно організаційних аспектів та правового регулювання відносин, які виникають у сфері соціального забезпечення, а також їх видових особливостей відповідно до чинного законодавства.

Реалізація цієї мети потребує трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН 1	Продемонструвати <i>розуміння</i> сутності соціального забезпечення та специфіки його організаційно-правових засад; принципів, джерел та правовідносин у сфері соціального забезпечення; характеру та специфіки регулювання відносин у сфері соціального забезпечення; <i>знання</i> термінології, яка стосується організаційно-правових засад соціального забезпечення
ДРН 2	Продемонструвати <i>знання</i> ключових положень та характерних особливостей вітчизняного законодавства щодо відносин, які виникають у сфері соціального забезпечення; <i>розуміння</i> концептуальних засад і сучасних підходів до становлення і розвитку соціального забезпечення в Україні, а також відображення його основних положень у структурі нормативно-правових актів
ДРН 3	Продемонструвати <i>здатність</i> орієнтуватися в системі нормативно-правових актів України соціального спрямування, <i>вміння оцінювати</i> та <i>аналізувати</i> норми, які стосуються видів і форм соціального забезпечення
ДРН 4	Продемонструвати здатність складати судження (<i>синтез</i>) про організаційно-правові аспекти сфери соціального забезпечення; здатність до критичного <i>аналізу</i> змістовного наповнення законодавства, що стосується видів і форм соціального забезпечення
ДРН 5	Продемонструвати здатність на основі <i>аналізу</i> та <i>систематизації</i> норм щодо соціального забезпечення і практики їх реалізації формулювати й <i>обґрунтовувати</i> пропозиції щодо покращення організаційно-правового забезпечення відносин соціальної сфери

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН 6	Продемонструвати <i>навички</i> підготовки публічної презентації розроблених пропозицій та рекомендацій стосовно вдосконалення організаційно-правових засад соціального забезпечення в Україні

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу ґрунтуються на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін: «Правознавство», «Соціальні права людини», «Основи соціальної роботи», «Соціальна політика».

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	54	17	37	4	55
практичні	66	34	32	6	55
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	51	69	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН 1 ДРН 2	ЛЕКЦІЇ	54
	Тема 1. Вступ до дисципліни «Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні»	8
	1.1. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики	
	1.2. Принципи соціального забезпечення	
	1.3. Джерела соціального забезпечення	
	1.4. Правовідносини у сфері соціального забезпечення	
ДРН 1 ДРН 2	Тема 2. Суб'єкти та об'єкти відносин у сфері соціального забезпечення	10
	2.1. Поняття та класифікація суб'єктів у сфері соціального забезпечення	

	2.2. Суб'єкти, що отримують різні види соціального забезпечення	
	2.3. Суб'єкти, що надають різні види соціального забезпечення	
	2.4. Об'єкти відносин у сфері соціального забезпечення	
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3	Тема 3. Право на соціальне забезпечення та його гарантії	10
	3.1. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення	
	3.2. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина	
	3.3. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів	
	3.4. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах	
	3.5. Гарантії права на соціальне забезпечення	
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 4. Організаційна структура соціального забезпечення в Україні	8
	4.1. Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення	
	4.2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	
	4.3. Державне соціальне забезпечення	
	4.4. Недержавне соціальне забезпечення	
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 5. Державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії	10
	5.1. Поняття, мета встановлення, принципи формування державних соціальних стандартів	
	5.2. Система і класифікація соціальних нормативів	
	5.3. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт	
	5.4. Застосування державних соціальних стандартів та нормативів у сфері соціального забезпечення	
	5.5. Державні соціальні гарантії	
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Юридична відповідальність у сфері соціального забезпечення	8
	6.1. Загальнотеоретичний аспект юридичної відповідальності.	
	6.2. Цивільно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення	
	6.3. Адміністративно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення	
	6.4. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність у сфері соціального забезпечення.	
	6.5. Кримінально-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	66
ДРН 1	Тема 1. Вступ до дисципліни «Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні»	10

ДРН 1 ДРН 2	Тема 2. Суб'єкти та об'єкти відносин у сфері соціального забезпечення	12
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3	Тема 3. Право на соціальне забезпечення та його гарантії	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 4. Організаційна структура соціального забезпечення в Україні	10
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 5. Державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії	12
ДРН 4 ДРН 5 ДРН 6	Тема 6. Юридична відповідальність у сфері соціального забезпечення	12
	РАЗОМ	120

5.2 Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання полягає в розробці обраного студентом виду договору у сфері соціального забезпечення.

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст індивідуального завдання: Студент обирає самостійно вид договору у сфері соціального забезпечення, розробляє схему його підготовки відповідно до методики ведення договірної роботи, готує проєкт обраного договору та презентує його остаточний варіант.

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	командне / індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або командного / індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для освітньо-наукового рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК
(бакалавр)**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; ♦ здатність інтегрувати 	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<p>знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінар-них контекстах;</p> <p>♦ здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються</p>	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; □ відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; □ здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання (комп'ютерне та мультимедійне обладнання). Дистанційна платформа Moodle. MS Office (застосунок Teams).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Денисенко К.В. Право соціального забезпечення : конспект лекцій для студентів для студентів усіх форм навчання / укл.: Денисенко К. В. Чернігів: ЧНТУ, 2017. 96 с.
2. Золотухіна Л. О., Бондар О. С., Калініченко З. Д. та ін. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 230 с. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/4179>.
3. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300>
4. Право соціального забезпечення : підручник / [О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін.] ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019. 376 с.
5. Терела Г. В. Право соціального забезпечення : навч.-метод.посіб. Полтава, 2016. URL : http://pravo.puet.edu.ua/files/lic2016bac/psz_03.pdf.
6. Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. - Одеса, 2022. - 266 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16223>.
7. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
8. Соціальний захист в Україні : навч.-метод. посіб. / авт.-укл. Т. Л. Опалюк, Ю. В. Сербалюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 243 с.
9. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Особлива частина : навч. посіб. Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 1092 с.
10. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с.

Нормативні документи

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про соціальні послуги : закон України від 17. січ. 2019 р. № 2671-VIII. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 23 верес. 1999 р. № 1105-XIV (в ред. Закону від 28 груд. 2014 р. № 77-VIII, нова редакція Закону з 1.01.2023 р.). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : закон України від 9 лип. 2003 р. № 1058-IV. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.

5. Про пенсійне забезпечення : закон України від 05 лист. 1991 р. № 1788-ХІІ. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.
6. Про організацію надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 587. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 03 берез. 2020 р. № 185. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2020-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження Порядку установлення диференційованої плати за надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 429. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/429-2020-%D0%BF#Text>.
9. Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 450. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2020-%D0%BF#Text>.
10. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики України від 23 черв. 2020 р. № 429. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#n8>.
11. Про затвердження Типового договору про надання соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики України від 23 груд. 2020 р. № 847. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-21#Text>
12. Положення про порядок ведення договірної роботи у Національному агентстві України з питань державної служби : затв. наказом Нацдержслужби України від 16 трав. 2014 р. № 63. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063859-14>.

Додаткова

1. Актуальні проблеми соціального права в Україні : зб. наук. пр. / за ред. М. І. Іншина, В. І. Щербини, С. Я. Вавженчука ; відпов. ред. І. С. Сахарук. Харків: «Юрайт», 2017. 282 с.
2. Бахновська І. П., Костюк Н. П. Аналіз законодавчого регулювання соціальної підтримки малозабезпеченим сім'ям України в умовах євроінтеграції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 243–245. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/57.pdf.
3. Безтелесна Л. І., Пивоварчук Л. В. Інституційне забезпечення реалізації соціальних гарантій держави : монографія. Київ : Кондор, 2017. 196 с.
4. Бесчастний В. М., Клемпарський М. М., Назимко О. В. Нариси з міжнародного та зарубіжного трудового права і права соціального забезпечення : монографія / за заг. ред. В. М. Бесчастного. Харків : Право, 2017. 176 с.
5. Білюга А. Поняття «соціальна гарантія» у контексті сучасної фінансової науки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1623/1560>.

6. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.
7. Бондар М. Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/976/934>.
8. Бориченко К. В. Юридичний механізм забезпечення права на соціальний захист: проблеми теорії та практики : монографія. Київ : Фенікс, 2019. 552 с.
9. Бурлака О. Сучасний стан правового регулювання соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 128–133.
10. Галіцина Н. В. Теорія та практика реалізації концепції соціальної держави в Україні : адміністративно-правове дослідження : монографія. Х.: ФОП Панов, 2016. 578 с
11. Гнатенко К. В. Щодо питання принципів соціального забезпечення *Право і суспільство*. 2018. № 6. Ч. 2. С. 44–49. http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/6_2018/part_2/10.pdf.
12. Гудзь А.О. Недержавне соціальне забезпечення як окрема форма соціального захисту населення в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2021. № 3. С. 78–82.
13. Денисенко К. В., Шамрук Н. Б. Сучасний стан реалізації конституційного права на достатній життєвий рівень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 178–180. URL: http://lsej.org.ua/6_2022/41.pdf.
14. Клименко А. Сучасний стан правового регулювання соціального забезпечення громадян України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 6. С. 72–77.
15. Малюга Л. Національні особливості соціального законодавства Федеративної Республіки Німеччина: досвід для України. *Право України*. 2019. № 6. С. 184–197.
16. Мельник О. Я. Міжнародні договори у системі джерел права соціального забезпечення України : автореф. ... канд. юрид. наук, спец. : 12.00.05. Київ : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2020. 20 с.
17. Сирота І. М. Право соціального забезпечення та гарантії здійснення соціального захисту. *Юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 73–78.
18. Сьомченко В. В., Безнос Я. С. Аналіз впливу євроінтеграції на систему соціального захисту в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 30. С. 599–604. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/91.pdf.
19. Ткачук В. О. Соціальне забезпечення як передумова подолання бідності та соціальної ізоляції населення. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3(89). С. 66–70. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2019-3\(89\)-66-70](https://doi.org/10.26642/ema-2019-3(89)-66-70)
20. Хоружий М. Є., Гбур З. В. Соціальний захист державного службовця. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 13-14. С. 103–109. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13-14_2021/18.pdf.

21. Черниш А. Р. Форми та заходи соціального забезпечення молоді. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 244–251.
22. Шум Ю. М. Особливості соціального захисту молоді в Україні. *Актуальні питання публічного та приватного права в контексті системних реформ* : матеріали наук.-практ. конф. (14-15 травня 2021 р.). Херсон : Видавництво «Молодий вчений», 2021. С. 55–61.
23. Яковлева Г. О. Роль та місце права соціального забезпечення в системі права України. *Юридичний бюлетень*. 2018. Вип. 7. Ч. 1. URL : http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/7_2018/part_1/41.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>.
2. Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/ru>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.
5. Пенсійний фонд України. URL: www.pfu.gov.ua.
6. Національна соціальна сервісна служба України (Нацсоцслужба). URL: <https://nssu.gov.ua/>.
7. Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. URL: <https://www.ispf.gov.ua/>.

Навчальне видання

**Робоча програма вибіркової фахової навчальної дисципліни
«Організаційно-правові засади соціального забезпечення в Україні»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 231 «Соціальна та молодіжна робота»**

Розробник:
Шумляєва Ірина Дамирівна

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19